

Tek.

Magyar Nemzeti Múzeum
Széchenyi könyvtára

Budapest

BUDAPESTI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRÓF ZICHY BÓDOG-TÉR 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 45.FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. MAMUSICH JÓZSEFELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 280 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponként d. u. 2-kor.

Baján tilos a koldulás

Nem kell az embernek aprópénzről gondoskodnia. Nem kell számon tartania: ma ki is jön, hétfőn melyiknek a napja? Nem fog az ember fülebe hosszú litániákat ajtatoskodni a jó öreg Sari néni, akit bizony szívesen szolingatt Sarikánnak, Hugomnak kackiás legénykék — an nakidején... Nem bizony! Nincs házikoldus, hal' Istennek! Ez az ügy is rendezve, modernizálva van! Valóságos automata-rendszerre megy! Hónap elején a „Szeretet Ház”, „Szegénygondozó Nővérei” szétküldik önzetlen apostolait a szélrózsa minden irányába. Amit az ember szíve és pénztárcája a „szegénygondozás” és „inségakció” céljaira engedélyeznek, azt beírja a kiskönyvbe s befizeti a kis kacsókba, — aztán nyugodt lehet, nem fog litániázni ajtója előtt senki.

Csak a „vakok és hadirokkantak” számára kínálnak esetleg szappant, fogkrémet, fogkefét, cipőpasztát, kölnivizet az embernek — De kérem momentán igazán egyik cikkre sincs szükségem, s különben is én a kölnivizemet, fogkrémemet, szappanommat igen megszoktam, valósággal a rabszolgájak vagyok, fogkefém még egy esztendeig is elég lesz, cipőtisztítással nem foglalkozom. Szabad esetleg inkább 50 fillért felajánlanom! — Nem, dehogyan kérem, egy világerő sem; mi nem koldulni járunk, hogy tetszik gondolni! Majd tianán máskor szerencsésebb pillanatban jöhetünk. Jó napot! — Jó napot!

Máskor egy szerencsétlen „állás nélküli” kopog be az emberhez, éppen akkor, mikor a „szegénygondozás” évi jelentését olvassa, s szíve olvadozik az elért sikereken. Szent Imre képeket kínál olcsó áron, — még olcsóbb kiviteiben persze. Mikor este felcsavarod zöldernyős lánypádat az íróasztalodon, hogy na végre 2—3 zavartalan óra, amikor írhatasz, olvashatsz, dolgozhatsz, akkor szerény kopogás kér még pár percet tőled s pár fillért egy nincstelen „Katholikus — Legényegyesületi” legény számára, aki átutazóban van, s az a kedvenc nótája, hogy „Nincsen gubám...” Erre természetesen megmagyarázod neki, hogy Baján tilos a koldulás, a szegényügy nagyszerűen rendezve van, menjen csak a „Szeretet Házba”. Ő persze mint vérbeli és márkázott átutazó halvány ibolyakék sejtelemmel sem bír róla, hogy merre meddig, hová

menjen. Erre leakasztod Baja város térképét s elmagyarázod neki hol kanyarodjék jobbra, hol meg balra, s mikor mindezzel elkészültél, a rendszerettednek és felebarátszeretetednek gratulálva, ekkor vendéged elköszön, az ajtóban is mordul még valamit, de hogy mit, azt te nem érted, csak annyit észlelsz, hogy az Is'en — is neve ott volt a mondatrészek között. Azután eltűnődhetsz rajta, hogy ime, milyen hálás szegény a szegényügy rendezése miatt!

Ha ebéd után az udvarodon sétálsz s kertednek kopasz fát vizsgálgatod, ekkor esetleg egy szegény „munkanélküli” lép eléd és ajánlkozik „bármilyen” munkára. Ha elgondolkozol, milyen munkát is adhatnál, hirtelen elsorol ő neked száz vállfajt is, mert hát manapság mindenhez kell értenie a szegény ember fiának, — ha csak nem akar koldulni...

De megesik az is, hogy rem kapsz akkora szabadságot a munkafajok átvizsgálásánál s kénytelen vagy házad környékét speciális szempontból túlvé tenni, mert reád szorul a „elbocsájtott alkalmazott”, aki hirtelen zavarában vetődött hozzád, mint a gyöngi pinty a vasutállomáson.

A zord idő már „sok gyermekes családapát” is sodort elibéd, akit elhajtott hazuról a sok éhes száj

csipogása s a sok halvány arc szívfaesáro látása. Eljött hozzád, hogy elpanaszolja kétségbeejtő sorsát. De hogy a hiányos gunya helyett valami melegítse, meg hogy nagyobb legyen a kurázi, — utközben beöntött pár stampedi pálinkát. Mikor ezt szóva teszed előtte, ekkor nagy szomorúan megindul a nyelve, hogy ezt már ne tessék sajnálni a szegény embertől...

Változatosság kedvéért az ilyen „szegény embernek” néha három apró kis családja toppan be hozzád sirva-ríva, didergősen szepegeve, elmesélik, hogy ők anyátlan-apatlan árvák, már három napja nem ettek meleget. Mikor megvendégeted, megmengetted őket, valami kis ruhát is rájuk aggattál s az Ur nevében szélnék eresztetted őket s megkérdezted, hogy hát most már haza is mentek kicsikéim, ekkor a legkisebb énnivaló naivsággal csicsergi feléd: A város szélére a vámhoz, a papa meg a mama ott várják, hogy mit viszünk!

Te persze erre elmosolyogsz és elgondolod, hogy mégis csak jó dolog, hogy Baján a szegényügy rendezve van, mert mi lenne veled, ha nem lenne rendezve! Ha még koldulnának is nálad!!

Mihályfi János.

Kádár Lehel kalandja a Reggeli Ujsággal A kisántant budapesti érdekképviseletének interpellációs rohama a képviselőházban.

A „Reggeli Ujság” című hétfői lap kolportázsijogának ügye furcsán bonyolódik. Rassay Károly és Várnai Dániel — az utóbbi a szociáldemokraták részéről — interpellációt jelentettek be a házban a „sajtószabadságon” esett sérelem miatt. Így egyúttal került lassan az egész társaság. Békesi Imre, Bécs nemrég hírhedt sajtóalkalóza, akit onnan a tisztességes erkölcsök és közéleti elemek nehéz harc után eltávolítottak, a „Reggeli Ujság” mai kiadójá és főszerkesztője, Rassay Károly, akinek napilapja, az „Esti Kurir” a kisántantnak abból a kegyéből teremtett egzisztenciális alapot magának, hogy a többi magyarországi, polgári lap kizárásával feltárja előtte a trianoni kapukat és aki ezt azzal hálálja meg, hogy a magyar belpolitikában ellátja Prága, Belgrád és Páris agent provocateurjének munkakörét, továbbá Várnai Dániel, annak a magyarországi szociáldemokráciának a képviselője, amely idehaza a csonkaországban az elszakított magyarság munkásságának és parasztságának cserbenhagyása és

elárulása árán tett szert sulyra és erőtartálékra. Bethlen István miniszterelnök ezekkel a politikai ügynökökkel és beugratókkal lesz kénytelen vitába bocsájtkozni a parlamenti viharvert, korhadt szagu dobogón.

Ma közlik a lapok, hogy Kádár Lehel, aki a Reggeli Ujság felelős szerkesztője volt, — értesülésük szerint, — még a múlt hét végén bejelentette lapvállalatának, hogy állásáról lemond, mert nem tudja fedezni azokat a közleményeket, amelyek az ő hozzájárulása nélkül jelentek meg.

Kádár Lehelnek ennél az esetenél érdemes megállni egy szóra. Kádár tehetség tekintetében messze felette áll azoknak a tarka vadaknak, akik a sajtó vadrengetegében stréberkednek — kezükben gyilkolásra kész tollal, szájukban hízlegésre és talpnyalásra való szavak tartálékával. Legnagyobb büne volt, hogy tisztán lát és nagyszerűen tud írni, természetesen nem vehették hasznát a pesti újságírásban. Egyideig a Központi Sajtóvállalatnál fizették, azzal a feltétellel, hogy egy szót sem ír.

Még sem maradhatott, mert amikor betörték oda a szerkesztőségbe és a közgazdasági rovatba a zsidó elemek, akkor azok kiszorították azzal a mondvascinát vaddal, hogy palotaforradalmat készít elő a katolikus szervezetekben. A legragyogóbb újságíró kezéből kiütöttek a tollat.

Ebben az időben már Pesten csörtetett a rotációs papir vadrengetegében Békesi Imre, a Bécsből elmene-kült újságkomitácsi és körülnézett, mint a vad, amely aldozat után szimatol. Olyan erkölcsileg intakt újságíró keresett, akinek tehetsége van, sulya a közéletben, összeköttetései a rendszernél és akinek fedezete mellett megkezdheti a maga mannóverét. Erre a szerepre kitűnően megfelelt Kádár Lehel, aki a hírlapíró örök szereimében a betű íránt vállalkozott arra, hogy társul Békesi Imrével. Felelős szerkesztője és kiadója lett a Reggeli Ujságnak. Békesi egyideig csendben meghúzó-dott a háttérben, majd előrukkolt mint főszerkesztő. Kihaszánlta Kádár Lehel és annak publicisztikai presztizséből, erkölcsi tőkéjéből szövögetni kezdte Budapestben is azokat az üzle-meket, amelyeknek Bécsben olyan nagy mestere volt. Azonban tulme-részen haladt, ahogy a nagy kon-junkturalovagok megszokták és most megesuszott egy narancshéjon.

Kereskedelmi és ipari propagandakiállítás Baján márc. 22-én a Nemzetiben

Baján mozgalom indult meg, hogy a kereskedők és iparosok március 22-én propagandakiállítás tartsanak.

Ezideig is számos vidéki testület jelentette be a kiállításra érkezésüket valamint az iskolák és kisérőknek felvonulása lendíteni fogja a város kissé visszahanyatlott idegen forgalmát. A négy napos nagy áldozatokkal felépített kiállítás felejthetetlen emléke fog maradni Baja város közönségének. Ezen a kiállítás-son be fogja bizonyítani a kiállítók nagy csoportja, hogy méltó versenytársaik fővárosi kollégaiknak, de igazolni fogja azt is, hogy vásárló közönségének nincs szüksége arra, hogy szükségletét idegenbe szerezze be, mert helyben a legkényesebb igényeket is kitudják elégíteni, szobbel, jobbal és főleg olcsóbban.

A nagy nyers árumintakiállítás keretében nagyszabású élő divatbemutató lesz, amikor is a hölgyközönség betekintést nyer a tavaszi divat színes dzsunygeleibe. Helyi urleányok és művésznők fogják a ruhákat bemutatni. Részletes programukat később fogjuk közölni, addig is annyit elárulunk, hogy a rendezőség mindent elkövet, hogy az érkező közönségnek felejthetetlen négy kellemes napot szerezzen.

Beszámítás az életfogytiglani fegyházbüntetésbe

Egy-két megjegyzés az Erdélyi-ügyben.

Büntetőjogi tanulmány. — Irta: Dr Thurzay Károly járásbírói aieinök

II.

Közönséges nyelven s a vallás földöntúli elképzelésének emberileg feltogható, érzelhető elve szerint tehát az első 10 esztendő a földi pokolnak felel meg annak sötétségével és testi, lelki, emberi gyötrődésével együtt, melyek az elítelt éjjeleit is megromítják s nappalait is éjjé, sötétséggé teszik a fegyház sötét zárkájának állandó zárvaratása, másrészt a folytonos önvád, a lelkiismeret emberi szavának a lélekben szakadatlan esengőse folytán s végül az életnek örökös bizonytalansága révén, hogy vajjon eltelik-e s ha igen mikor és hogyan végez vele a 10 esztendő? ! Lehet-e és lesz-e reménysugár még egyszer a szabadulásra, az igaz életbe visszakerülésre?

Gondoljuk csak et azt, hogy a fegyenc fegyházbüntetését fegyházban tölti. A fegyházban pedig a letartóztatási intézeteknek legrosszabb, legsúlyosabb állomása, ahol nem vetett párnán s nem szabad levegőn, de nem is kényelmes, tágas szobákban és társalognak, hanem a 10 esztendőnek nagyobb felét egymagában, magánzárásban kell az elíteltnek töltenie. Kétségtelenül súlyos, terhes büntetés, de mégis messzire van a kényszermunkának és lakatlan szigetekre kitoloncolásnak a büntetési nemétől, mely nálunk ismeretlen, de annál inkább szokásos, szinte divatos ma Szovjet-országekban, sőt a műveltségügyi államok egynemelyikében is. Nálunk legalább lehet reménykedés az egykori szabadulásra, míg amott a halálos ítélettel egyenlő a büntetés, csak annak időpontja van kinek-kinek ellentálló képességéhez, szervezetének erősségéhez és szívósságához mérve! Vagy a gályarabságokat idézem fel. Bizony ezek is kegyetlenebb büntetések voltak a fegyháznál. Hál' Istennek, hogy ma már csak a megemlékezés szomorúsága juttatja eszünkbe.

Tíz év után tehát közvetítő intézetbe kerül az élethosszig tartó fegyenc, ha ezt az erre kijelölt fegyházi felügyelőbizottság javaslata és meghallgatása után az igazságügyminiszter igazságosnak és méltányosnak ítéli meg és elrendeli.

De ha a tisztítóhelyre, a közvetítő intézetbe jutott fogoly bármiféle s még a legcsekélyebb fegyházi vétéséget is követi el, helyzete azonnal rosszra fordul s megint visszazúszva a pokolba, a fegyházba jut. Onnan azután különösen az életfogytig tartó elíteltnek ismét kikérülni sokszorosan nehezebb és kilátása, reménye is nagyon csekély, mert a felügyelőbizottságnak csalódott véleményére fordulatot teremteni terhes megpróbáltatás annál is inkább, mert a bizottság tagjai is fokozott körültekintéssel fognak eljárni, már azért is, mert lelkiismeretüknek súlyos felelősséggel tartoznak, hogy érdemtelten ne kerüljön ismét a választottak közé!

A közvetítő intézetben, azaz a tisztítóhelyen az életfogytiglani fegyházra ítéltnek annyira megtisztultnak, jóválelték és szorgalmasnak kell lennie, hogy a nap nap utáni, állandó és szakadatlan megfigyelés során biztos jelét adja annak, vagyis egész életével bebizonyítsa, hogy megtisztulása, megjavulása, megigazulása

valóban megtörtént s csak ebben a kivételes esetben és akkor is csak 15 évi fegyházbüntetésének kitöltése után lehet komoly és alapos reménye arra, hogy feltételes szabadságra kerülhet.

Ugyanis a törvény 48. §-a akként rendelkezik, hogy a közvetítő intézetben letartóztatott egyéneket, ha jóválelték és szorgalmuk által a javulás reményét megerősítették, saját kérelmükre, a felügyelőbizottság ajánlatára az igazságügyminiszter szabadságra bocsáthatja és pedig az életfogytiglani fegyházra ítéltet csak akkor, ha legalább 15 évet

kitöltöttek.

A feltételes szabadulásnak tehát lényeges és jelentős, mondhatnám súlyos feltételei vannak és pedig:

Teljes megtisztulás, amit mindenkinek egyéniségével igazolni kell. A szabadságra bocsájtást az elíteltnek magának külön kérnie kell. A kérelmet és a kérelmezőt a felügyelőbizottság véglegesen és a legalaposabban ismét vizsgáltnak veti alá s csak ha véleménye kedvező s ahhoz az igazságügyminiszter saját hatáskörében hozzájárul, akkor és csak akkor juthat a szabad emberek szabad társadalmába vissza, de nem mint véglegesen megszabadult, hanem csak feltételes szabadlábra, szabadságra bocsájtott. • Ilyenféle állapot ez mint, mikor az obsitos katonára francia vagy olasz honból hazajött hosszú nagy szabadságra.

(Folytatjuk.)

Ruszték Károly kir. tanfelügyelő feltűnést keltő jelentése a tanköteles gyermekek számáról

A vármegye közigazgatási bizottságának ülésén nagy feltűnést keltett Ruszték Károly tanfelügyelőnek a tankötelesek létszámáról adott érdekes kimutatása. A jelentés körül élénk eszmecsere indult meg az ülés résztvevői között. Az alábbiakban közöljük. Január hónap 1—10-e között megjelent országos népszámlálással kapcsolatosan pontosan számba vették a tanköteles gyermekek is.

A népszámlálási adatokat a múlt hónapban egybevetvén, a tankötele-

sek törzskönyvi adataival megállapítást nyert, hogy a vármegyében a tankötelesek száma összesen 15.666, akik közül 13.411 a mindennapi és 2255 a továbbképző (ismétlő) tanköteles. Az 1920-i népszámláláskor a tankötelesek száma a vármegyében összesen 20.036 volt. Az 1920-i létszámhoz viszonyítottan a tankötelesek száma tehát 4370-nel apadt.

Az egyes községekben a tankötelesekre vonatkozó adatokat tisztelettel az alábbiakban ismertetem.

	1920-hoz viszonyítva		összes tankötelesek száma	apadt
	a mindennapi	továbbképzős		
Bácsalmáson	1607	273	1880	482
Bácsbokodon	451	57	501	231
Bácsborsódon	257	59	316	258
Bátmonostoron	279	57	336	127
Borotán	562	81	643	93
Csátalján	330	56	386	87
Csávolyon	354	40	394	54
Csikérián	270	50	320	165
Dávodon	464	111	575	73
Felsőszentivánon	306	53	359	178
Garán	490	44	534	45
Hercegszántón	458	57	511	114
Jánosalmán	1819	354	2173	825
Katymáron	501	71	572	253
Kelebián	604	127	731	"
Kunbaján	304	49	353	117
Kisszálláson	242	48	290	217
Madarason	688	105	793	75
Mátételkén	91	5	96	79
Mélykúton	1026	183	1209	478
Nagybaracsán	459	95	554	264
Rémen	226	23	249	61
Tataházán	185	32	217	119
Tompán	866	143	1009	"
Vaskúton	572	89	661	143

igazolnom.

Vármegyénkben 1910-hez viszonyítottan a mindennapi tankötelesek száma 1097-tel, a továbbképző tanulók száma pedig 4059-cel apadt.

A vármegye községei közül mindössze 4 községben Dávodon, Borotán, Hercegszántón és Rémen emelkedett a tankötelesek száma. És pedig

Dávodon	volt 346,	van jelenleg 464,	emelkedett 122 vel.
Hercegszántón	" 436,	" 458,	" 22 "
Borotán	" 422,	" 562,	" 142 "
Rémen	" 203,	" 226,	" 23-mal

A többi 22 községben mindenütt apadt a tankötelesek száma. Az apadás több helyen a 20 százalékot is meghaladja.

Ezek azok az "aggasztó számok, amelyek alapján Nemzeti veszedelem

cimen 1927-ben megfelelő országos akció megindítását javasoltam a sajtóban és Heves vármegye közigazgatási bizottságában.

És bár az adatok szörnyűsége szemorvák, a megállapítások döbbe-

netesen igazak voltak, még sem tudtak néhány napig tartó elkomolyodásnál, egy-két parlamenti beszédnél és 1—2 kesergő újságcikknél többet kiváltani. Vajon a népszámlálás országos megállapításai kiváltanak-e egy nagy, hatalmas mozgalmat a magyar gyermekért, egy üdvös, egészséges törvényt a magyar családjáért? . . . !

Tisztelettel jelentem, hogy Kelebia-vitéztelepi iskola építésére 10.000 P áll. segélyt utalt ki a vall. közokt. ügyi miniszter. Jánosalmá-felsőterézhalmi rk. iskolánál 2 tanterem és 1 tanítói lakás építésére 20.000 P államsegély és 10.000 P kölcsön engedélyeztetett. Így tehát a vármegye legjobban tulzsufolt iskolájának valóban tarthatatlan helyzete a jövő tanévre orvoslást nyer.

Kelebia központi áll. iskolában kanyarójárván miatt, február hó 7-től 21-ig szünetelt a tanítás.

Jelentem továbbá, hogy Vértés László bátmonostori rk. helyettes tanító lemondott és helyébe Varga Matild okl. tanítónő alkalmaztatott.

A csátaljai rk. ovodához Schnetzer Márta okl. ovónőt helyettes ovónői minőségben alkalmazta a vall. közokt. ügyi min.

Erlich József csikériai áll. tanító február hó 18-án meghalt. A hercegszántói rk. iskolánál a VII. tanítói állás részére a mindenkori kezdő tanítói illetmény 80 százalékát kitevő államssegély elvben engedélyeztetett azzal, hogy ez az állás férfi állás-ként szerveztetett.

Vitéz Epres Lipót vaskuti rk. tanító, bajai helyettes áll. tanító további intézkedésig szabadságot kapott illetményeinek meghagyása mellett úgy, hogy helyettesét fizetni tartozik.

Dr Lemberger Ármín nyilatkozata

A Bajai Ujság Tek. Szerkesztőjének.

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Fogadják hálás köszönetemet azért a szíves és rokonszenves hangért, mellyel a f. hó 7-ikén megtartott városi közigazgatási bizottsági ülésen a törvényszéki kirendeltségünk önállósítása tárgyában elhangzott felszólalásomról megemlékezni méltóztatott.

Nagyon lekötelezne, ha a Független Magyarság címére küldött alábbi helyreigazításomnak b. lapjában tért engedni sziveskednék.

Magam is 17 évig róttam az újságíró göröngyös ösvényeit és ezen idő alatt megtanultam, hogyha az újságíró egy-egy eseményről beszámol, elemi kötelessége, hogy azt a valóságnak megfelelően tegye meg. Azt írja a Független Magyarság referetumában, hogy felszólalásom válasza nélkül maradt. A rosszul informált Független Magyarságnak azt üzenem, hogy forduljon a jobban informált Bajai Ujsághoz, mely nem tartja hivatásának főispáni válaszkat elhallgatni.

Az az állítása a Független Magyarságnak, hogy a válasz állítólag azért maradt el, mert az ügy nem volt kellő módon előkészítve, szintén helyreigazításra szorul, mert az Ügyvédi Kör vezetői, mint a mozgalom kezdeményezői, bölcsen tudják, mivel tartoznak a hatóság fejének és azért nem volt egyetlen egy mozzanata sem a mozgalomnak, amelyet haladéktalanul tudomására ne hoztak volna.

Végül a cikk azon megjegyzése

is, hogy az-ügy nem érett meg arra, hogy a törvényhatóság abban állást foglaljon, egy kis korrekturára szolgál reá annyiban, hogy meggyőződésem szerint az igazságügyminiszter ur döntése hamarabb fog beérkezni, semmint az ügy a törvényhatóság állásfoglalására meg fog érni.

Baján, 1931 március hó 9-én.

Kiváló tisztelettel
kész lekötöztette,
dr. Lemberger Ármin

Készséggel közreadjuk a fenti levelet, melynek írója messze kimagasló bajai közéletből, de a köszönetet elhárítjuk magunktól, mert mi csak kötelességet teljesítettünk, amikor az ügyvédi karra is, de főként a városra nézve nagyfontosságú és minden tekintetben közérdekű ügyben a megtörtént ténynek megfelelő hűséggel adtuk le tudósításunkat.

Ki a fiatalabb?

A magyar irodalom veteránja elintézte Móríc Zsigmondot.

A Bajai Ujság megemlékezett arról a harcról, amelyet Hegedüs Lóránt indított a Cobden szövetségben tartott előadásával a magyar irodalom nemzeti jellegéről. Hegedüs Lórántnak akkoriban Szász Károly, Négyesy László és Császár Elemér megadta a választ. Ugy látszik a vitában most új fejezet kezdődik, mert Móríc Zsigmond a Nyugat legutóbbi számában vezető helyen cikket írt Az irodalom és a „faji jelleg” címmel s ebben a cikkben minden fölkerés nélkül megtámadja Négyesy Lászlót, a Pázmány Péter Tudományegyetem esztétika tanárát, akinek ketvenéves születésnapját éppen a múlt héten ünnepelte az egész magyar tudományos világ. A cikknek az a része, amely személyes támadás, nem éppen izléses, mert a kiváló tudóst egyszerűen „rugalmasságát veszített embernek” nevezi, aki husz évvel ezelőtt sem tett mást Móríc Zsigmond szerint, mint azt, hogy az Akadémia és a Kistaludó Társaság nevében a fiatal írókat ostromozta. Négyesy László most válaszul Móríc Zsigmondnak s igen ötletes módon viszont feledékenységgel vádolja meg Móríc Zsigmondot, aki elfelejtette, hogy husz évvel ezelőtt éppen Négyesy László ajánlotta Sári bíróját akadémiai Vojnich díjra.

Ezután Négyesy László Szellemi életünk torzképe című cikke polémiázik Móríc Zsigmondal az irodalom nemzeti sajátosságának kérdésében. Ebben a polémiában a hetvenéves Négyesy csupa fiatalosság, rugalmasság és tiszta acéloglika, Móríc Zsigmond, a levitézlett forradalmár pedig, aki mindennap trianoni bálványokat avat a sajtóban és nemzeti-színházi társszerzősége érdekében körüludvarolja a kultuszminisztert, csak hebeg és gutaütötten dörmög.

A fiatalok másképp látnak — írja a forradalom rokkantja — mert már idegen iskolában nőttek fel, ők már úgy látják, úgy a magyar világon kívüli élet okosabb és emberesebb élet. — Négyesy erre visszapattog.

Ismerjük ezt a hangot. Nyugatos hang, prágai. Benes ur szokott így beszélni. De hogy kerül egy ilyen cikk magyar folyóirat élére? Beállt a Nyugat a Benes ur félhivatalosának? Vagy csak önkéntes jóindulatból tesz sziveséget a cseh propagandának?

A hetvenéves Négyesy László bravúros, ifju, harcos kardvágásához tapsol az országnak.

HIREK

Hazafias emlékünnepelely.

A bajai m. kir. állami négyévfolyamu Türr István fiu felső kereskedelmi iskola vasárnap, március 15-én délelőtt egynegyed 12 órakor a Nemzeti Szálló nagytermében hazafias emlékünnepelelyt rendez. Az ünnepség szép tartalmas műsora s az ifjuság nemes lelkesedése méltó képen fogja kifejezni a márciusi nagy nap hangulatát s a legimpozánsabbak egyike lesz a város vasárnapi emlékünnepelelyei között.

A városnál kell az egyházi adókat befizetni.

Baja város katolikus egyházközségeinek központi tanácsa hétfőn este dr. Tantos Gyula esperes plébános elnöklésével ülést tartott. Az ülésen meghatározták az egyházi adóbefizetések módját és mennyiségét. Az egyházi adóbefizetése ebben az évben már ismét a városutján a városházán történik. A többi adóval együtt az egyházi adókat is itt veszik kezelésbe.

Március 15-i ünnepségek a zárdában.

A zárdai elemi iskola ünnepsége március 14-én délután 3 órakor lesz az intézet tornatermében, utána 4 órakor a polgári leányiskoláé ugyanott. A tanítóképző önképzőköre március 15-én délután 3 órakor tartja ünnepségét a következő műsorral: 1. Himnusz. 2. Kéler: Rákóczi nyitány. Zongorán négy kézre előadják: Törköly Etelka és Léh Irén II. o. növendékek. 3. Tavasz hangok. Radványi Kálmán költeménye. Szavalja: Klászán Rózi I. o. n. 4. Mít mond a március? Felolvasás. 5. Harmath: Nem, nem, soha! Karének. 6. Most légy a gáton! Szatmáry Károly költeménye. Előadja: Pakucs Emma II. o. n. 7. Kuruc dalok. Éneklők: Buday Ilona, Horváczy Mária, Schilling Mária, Varga Erzsébet, Vargits Klára, Bessenyoí Elvira, Hantos Amália, Karsay Kargit és Köbling Teréz. 8. Emlékezés Tóth Kálmán édesanyjáról. Ira és felolvassa: Király Irén II. o. n. 9. Tóth Kálmán: Szilágyi Erzsébet. Melodrama: Szavalja: Varga Irén II. o. n. Zongorán kísérik: Depinyi Erzsébet és Tantos Olga II. o. n. 10. Kuruc dalok gitáron. Játsszák: Tantos Olga, Hantos Amália, Karsay Margit és Réthy Margit. 11. Sik: Napkölte. Szavalókórusban előadják: Béni Rózi, Kiss Magda, Mérey Erzsébet, Prágay Erzsébet, Vargits Klára, Bessenyoí Elvira, Hantos Amália, Köbling Teréz, Krikovszky Gizella, Mirk Margit, Pásztor Erzsébet és Puskás Lili. 12. Sik Koudela: Magyar zarándokének. Előadja: Lángh Margit II. o. n. Zongorán kíséri: Czethoffer Erzsébet II. o. n.

Szigeti József, a magyar hegedűkirály, holnap, csütörtökön este fél 9 órakor tartja hangversenyét Nikita de Magaloff herceg, zongoraművész kíséretével a Nemzeti Szálló termében. Ne felejtse el Liszt Ferenc-Kör e legszebb hangversenyére jegyét még ma biztosítani.

A Legényegylet liceális előadása. A Katolikus Legényegylet vasárnapi liceális előadásán dr. Horváth Ernő ciszt. r. tanár tartott nagy történelmi tudással előadást szt István első magyar királyról. Meggyőzően fejtegette, hogy szt. Istvánnak és a keresztény vallásnak köszöni Magyarország fennmaradását. Nagy hatást ért el Pálcsics József szavallatával. A kászoni fiu nem adja ki az

atyjától örökölt fegyvert az entente bizottságnak, mert e fegyverrel szerzi vissza hazáját. Krüger Aladár egyik legmegragadóbb költeménye ez. Két vig száma is volt a műsornak. Müller Antal a Legényegylet pénztárosa Káposztás Sári és Gulyás Miska tragédiáját adta elő, amelyen a közönség jókat mulatott. Kurta István és ifj. Rábl Béla a fogorvosnál című nagyon kacagtató jelenetet adták elő. A konferáló szerepét Király István látta el igen ügyesen.

Tragikus haláleset. Somoskövy József tekintélyes bácsalmási lakos, akinek ó-szülőikben van földbirtoka szombaton hajnalban agyszélhűdésben váratlanul meghalt. Pénteken még jókedvűen elbeszélgetett családjával, az éj folyamán vérzést kapott s a reggelt már nem érte meg. Vasárnap délután temették nagy részvét mellett.

A népszámlálás országos eredménye.

A Statisztikai Hivatal pontosan összeállította az ország lakosságának számát. Az 1930 ik évi december 31-iki állapot szerint Magyarországon 8,683.740 ember él. Az 1920 i népszámlálásnál 7,989.069 ember lakott az országban. A mai lakosságszámból 4,250.000 a férfi és 4,433.000 a nő. Százeezerrel több lakosa Szegednek van, ahol 135.000 és Debrecennek, ahol 117.500 ember él. A lakosság száma 111 városban és községben 10.000-nél nagyobb. A statisztikai hivatal szerint az országban a munkanélküliek száma 228.000.

Rádió.

Március 11, szerda.

9.15: A m. kir. államrendőrség zenekarának hangversenye. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Vizállásjelentés. — 12: Déli harangzó, időjárásjelentés. — 12.05: Hangverseny. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1: Időjelzés, időjárás-és vizállásjelentés. — 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 3.30: Morse tanfolyam. — 4: Rádiófeleletek háztartási kérdésekre. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-és vizállásjelentés, hírek. — 5 Péczeley József novellái. — 5.30: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. — 6.30: Olasz nyelvoktatás. — 7: Harsányi Zsolt előadása. — 7.30: Hangverseny a bécsi Zeneakadémia nagyterméből. — 9.45: Ninon Vallin a párisi opera művésznőjének ária-és dalestje a Vigadó nagyterméből. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Cigányzene.

Március 12, csütörtök.

9.15: Gramofonhangverseny. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 11.10: Vizállásjelentés. — 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.15: Szalonzenekari hangverseny. — 12.25: Hírek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 1: Pontos időjelzés, időjárás-és vizállásjelentés. — 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 4: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. — Utána: Pontos időjelzés, időjárás-és vizállásjelentés. — 5.10: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata. — 5.45: Hangverseny. — 6.45: Angol nyelvoktatás (J. W. Thompson). — 7.20: Vándor Kálmán felolvasása. — 7.50: Színműelőadás a Studióból. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, és hírek. — Majd: Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye. — 11: A m. kir. honvédelmezőred zenekarának hangversenye.

URANIA

2 napig

lesz műsor

1931. március

11-én, szerdán

d. u. 6 és fél 9-kor.

1931. március

12-én, csütört.

d. u. 6 és fél 9-kor.

**Nagy reklám műsor
olcsó helyárrakkal!**

**HENNY
PORTEN
ÉS**

IGO SYM

uj néma világ filmje

**ASSZONY
A FRONTON**

Egy orosz herceg és egy német asszony szerelme 10 felvonásban. o—o

Két fenkölt érzésű szerelmes ember megkapó lelki rajza ez a film s a háboru inkább csak keretül szolgál hozzá.

Az idei szezon első legszebb NÉMA filmje!

Ezt követi:

Kedves hangos vigjáték

**Amor a há-
lókocsiban**

Beszélő, éneklő, zenélő hangosfilm 10 felv. ban.

Főszerepben:

**LUCY ENGLISH és
ALBERT PAULIG.**

Olcsó helyárrak.

Páholyülés 1.20, fenntartott hely 1 pengő, zsöllye 70 fillér, támlás szék 50 fillér, körszék 30 fillér.

Apró hirdetések.

Kiadó egy külön bejárattal utcai szoba előszobával, kamrával, villamos világítással Deák Ferenc utca 21. szám alatt. Érkezni Petőfi utca 10. e alatt a tulajdonosnál. Alkalmos iradnak is.

Csinosan butorított szobát keresek. Cmet a kiadóba kérek.

Hunyadi utca 38 számú ház kiadó. Azonnal beköltözhető.

8090 1931. végt. szám

Árverési hirdetmény

Árverési hirdetés végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbírósnak 1930. évi Pk. 17057 számú végzés köv. határában Dr. Reiser Péter bajai lakos ügyvéd által képviselt Pest-Ház és Elő Takarékpénztár Egyesület lakosai javára 65260 dollár tőke tőke követelés járókai erejéig a bajai kir. járásbírósnak 1930. évi Pk. 17057 sz. végzéssel elrendelt kielégítési végrehajtástól végrehajtást szenvedőknél 1930. évi november hó 15-én lefoglalt 1700 P. r. r. becsült ingóságokra a bajai kir. járásbírósnak fenti számu végzéssel folytatott árverés elrendelése folytán az árverés elrendelése 14 tétel, 19 tétel elan felvett 36 drb. sertésből csak 20 drb. és 21 tétel. Végrehajtást, továbbá a foglalási jk nyvól ki nem tudó más jogaitatők javára is, de csak arra az esetre ha kielégítési joguk ma is fennáll és a ellenük használt hatályú igénykereset folyamatban nincs. végrehajtást szenvedő lakásán üzletében Nagybarcska 157 szám rs. vli szenvedő tanyáján leendő megtartására határidő: 1931. évi március hó 28. napján délutáni háromnegyed 5 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt 2 ló hámmal, 20 sertés és 1 tenyész kan sertés s egyelő ingóságokat a legtöbbet igénylőnek készpénzfizetése mellett szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

T. E. 74. §. Az árverést megelőző 10-ik napon kéréssek előlegezése mellett érdekeltek bírósági szakértőt kérhetnek az érték megállapítására.

Baja, 1931. évi január hó 30. napján.

Horváth Andor
kir. jbr. végrehajtó.

VARRÓGÉP

JAVÍTÁS
SZAKSZERŰEN
ÉS GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Erzsébet királyné-utca 10.

Vásároljon
az
„UJ ÉLET“-ben.

Legolcsóbb papirbevásárlási forrás
Baján az Uj Elet r.-t. papírüzlete

Használt, de jókarban
lévő

BUTOROK

Julányos áron eladók.
Erzsébet királyné-utca 63.
Fűszerüzlet.

Budapesti ut 46 szám alatt

megnyitottam
liszt és
vegyeskereskedésemet.

Szíves pártfogást kér

özv. LEX SEBESTYÉNNÉ

Tűzifa

eladás

Mórág vasutállomáson

(Bátaszék — Dombovári

vonalon) raktározott 7,

vaggon 2 éves vá-

gású dorongfát

ELADNÁM.

A fának 70 % köris

a többi gyertyán.

CSOMOR főerdész

Bátaapáti.

Gumijavitó tüzememet

l-megnyitottam!

autó-, kerékpár és

köpenyek

!javitásai!

Szíves pártfogást kér

ifj Beizer Miklós

Váradi érsek ut 37.

Saját gyárímanyu

3 drb.

ruhatartó

26 fillér

UTRY-nál.

Telefon: 280. Erzsébet kir.-utca 38.

Éjjeli

szolgálatot tart

reggel fél 8 óráig és
vasárnap d. u. nyitva
márc. 9-től márc 16-ig.

Gyarmati Emil
Dr. Makray László
gyógyszertára.

Drótkerítés

gyártmányait olcsón hozza
rendkívül olcsón forgalomba

Utry Pál Fia!

Baja, Erzsébet királyné-ut 38. — Telefon: 280.

AJÓ VARRÓGÉP

PRECIZIOS
MUNKA

EZÉRT

ÓVATOSSÁGI
A BESZERZÉSNELE

Milyen varrógépet?

ÉN MÉGIS

SINGER-VARRÓGÉPET VESZEK,

MERT: elsőrangú minőséget jelent,

MERT: a Singer-gyár a precíziós munkák előállításában évtizedes tapasztalatok felett rendelkezik,

MERT: a Singer-varrógépek ára nem magasabb, mint más gyártmányé.

A Singer-varrógépek az egész világon a legjobbaknak vannak elismerve

Kényelmes fizetési feltételek!

Állandó díjmentes tanfolyamok a kezelésben, minden Singer-üzletben

SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTARSASÁG

FIÓKÜZLET:

BAJA, ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UTCA 10. SZ.

Raktáron lévő sezlonok, matracok s mindenféle kárpitos butoraim

rendkívül olcsón árusítom,

szövettel bevont sezlonok már 80 pengőtől.

SCHAFFLER MÁTYÁS

kárpitosnál, Gróf Zichy Bódog tér 1. (Hitel Bank alatt.)

Javítások és alakítások.

FOGALOM

a közönség körében az a tisztaság, rend és előzékeny —. kiszolgálás melyet —. adása mellett nyújtunk ezen lap előfizetőinek

|| 20% engedmény legolcsóbban nálunk étkezhet,

mert OLCSÓ árainkból külön kedvezményképpen

(P. 1.50 es menüt kivéve.) 10% engedményt adunk

SEMMI költsége sem az érkezéskor, sem az utazáskor, mert szemben vagyunk a KELETI PÁLYAUDVARRAL.

Magyaros vendégszeretettel várjuk családi szállodánkban.

PARK NAGYSZÁLLODA, Budapest, VIII., Baross-tér 10.

(Szemben a Keleti Pályaudvar érkezési oldalával.)